

Likelønn

- Status i gode og dårlige tider

Bjorn Dapi og Elin Svarstad

Har vi likelønn i Norge?

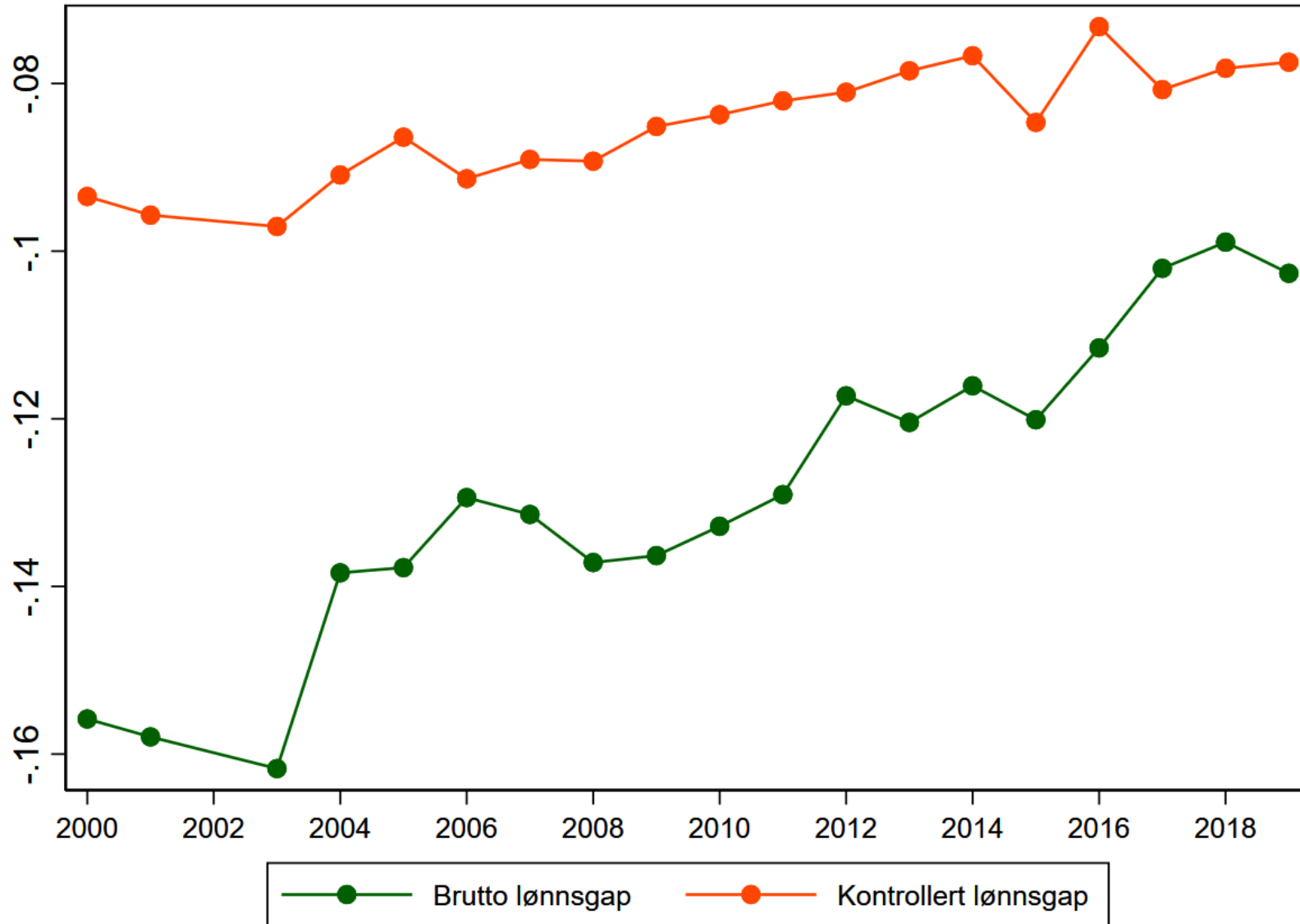
- Kort svar: nei!
- I 2020 utgjorde kvinners gjennomsnittlige timelønn **89 prosent** av menns

Men det gjelder i gjennomsnitt ..

- Lønnsgapet mellom kvinner og menn kan beregnes på ulike måter:
  - Brutto forskjell i timelønn (ca. 89%)
  - Forskjell for like kvalifikasjoner og erfaring innad i samme virksomhet (ca. 92 %)

Lønnsgapet de siste 20 årene

Kilde: Fafo/SSB
lønnsstatistikk

Hva kan forklare ulikelønn?

- Vanskelig å peke på enkeltforklaringer, men ...
  - Deltidsandelen høyere blant kvinner
  - Barn og etablering av familie
  - Store lønnsforskjeller på toppen
  - Kjønnsdelt arbeidsmarked
    - Stor andel kvinner i offentlig sektor (ca. 70%)

... den økonomiske situasjonen?

Hvordan varierer lønnsgapet med arbeidsledigheten?

- Lønninger varierer med konjunktorene og det gir informasjon om knapphet i arbeidsmarkedet.
- Varierer lønnsgapet med konjunktorene? Og i så fall, hva forteller dette om arbeidsmarkedet?

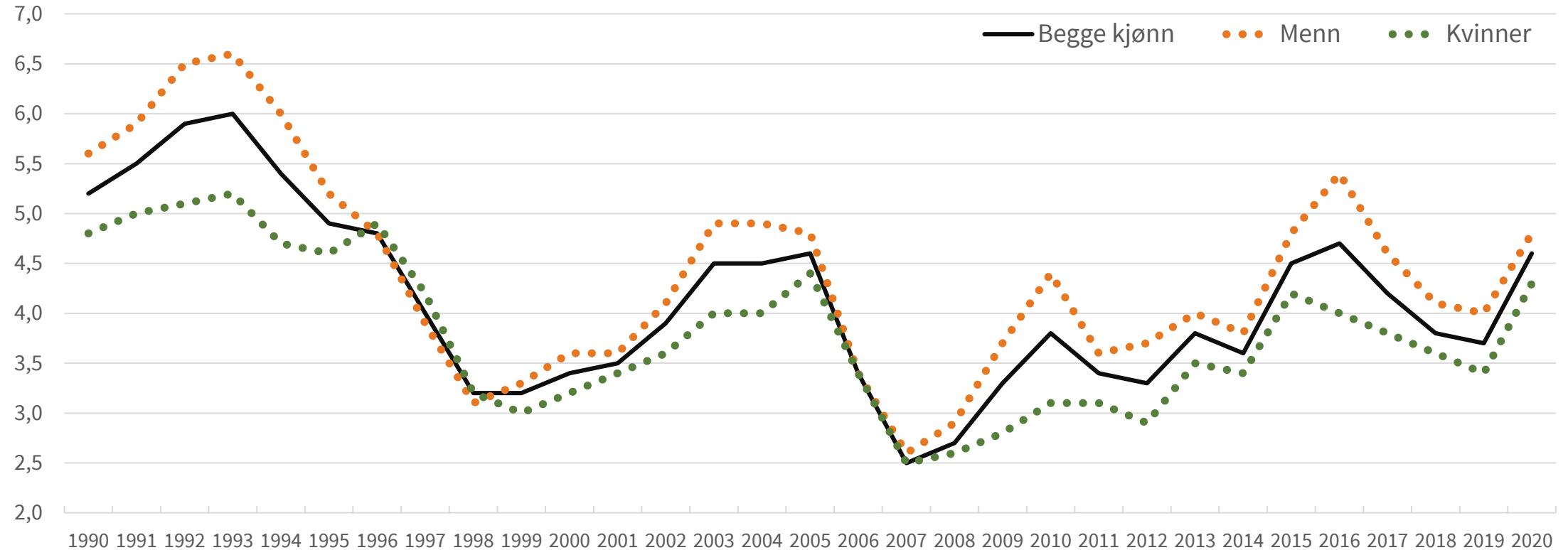
Hvorfor er lønnsgapet sensitivt for ledighet?

- Lønningene til menn og kvinner har ulik lønns sensitivitet
  - A. Det kjønnsdelte arbeidsmarkedet – kvinner og menn jobber på ulike deler av arbeidsmarkedet, og dermed opplever ulike konjunkturrelle impulser.
  - B. Bonus/prestasjonsbaserte lønssystemer blant menn i privat sektor bidrar til at menns lønninger i større grad varierer i takt med konjunktorene.

A. Relativt flere menn jobber i konjunkturutsatte næringer

Arbeidsledighet i Norge (prosent)

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB)

Hvorfor er lønnsgapet sensitivt for ledighet?

- Lønningene til menn og kvinner har ulik lønns sensitivitet
  - A. Det kjønnsdelte arbeidsmarkedet – kvinner og menn jobber på ulike deler av arbeidsmarkedet, og dermed opplever ulike konjunkturrelle impulser.
  - B. Bonus/prestasjonsbaserte lønssystemer blant menn i privat sektor bidrar til at menns lønninger i større grad varierer i takt med konjunktorene.

B. Lønnsgapet, bonus/overtidsbetalinger, og ledighet

- Er forskjellen i lønnsensitivitet mellom kvinner og menn såpass stor at den skaper en sammenheng mellom lønnsgapet og arbeidsledighet?
- Nei, hvis vi legger til grunn avtalt lønn.
- *Ja*, hvis vi legger til grunn avtalt lønn *og bonus- og overtidsbetalinger*.
  - Økende arbeidsledighet henger sammen med lavere gap (i absolutt verdi).
  - Tendens til at lønnsforskjellene mellom kvinner og menn reduseres i dårligere tider.
  - Perioden 2000-2019: 1 pp. høyere arbeidsledighet – 0.3 pp. lavere lønnsgap

Koronakrisa – er det annerledes denne gangen?

- Tidligere erfaringer tilsier at høyere arbeidsledighet kan bidra til redusert lønnsgap.
- Denne gangen er det næringer med begrenset mulighet for hjemmekontor som er mer utsatt for nåværende krise, og de ansetter relativt mange kvinner.
- Lønnsgapet vil dermed sannsynligvis ikke reduseres like mye som før.

